

ФОНД ДРАГУТИНА С. МИЛУТИНОВИЋА

Крајем 1971. године Музеј је откупио фонд архитекте, професора Велике школе у Београду Драгутина С. Милутиновића (1840—1900), који се састоји од 148 цртежа оловком и тушем, акварела, темпера и око 5.500 листова рукописа. Том приликом добијене су на поклон две теренске даске за цртање арх. Милутиновића, два акварела и његова фотографија.

Ликовни део фонда и мањи део рукописа настали су у периоду од 1871. до 1884. године приликом снимања српских средњовековних споменика, за које је Д. Милутиновића и М. Валтровића ангажовало Српско учено друштво. Цртежи представљају изгледе, основе, пресеке, детаље скулптуралне декорације и умањене копије фресака 54 споменика у Србији. Већина цртежа је несигнирана и недатирана. Међутим, захваљујући исцрпним извештајима који су објављивани у „Гласнику Српског ученог друштва“ после сваке „екскурзије“ Милутиновића и Валтровића, датирање је било могуће извршити у потпуности.

Рукописни део фонда садржи предавања која је Д. С. Милутиновић држао на архитектонском одсеку Велике школе од 1882. године надаље, необјављени други део *Науке о грађи* и теренске описе споменика (Цркве по срезу Студеничком из 1877. године и Екскурзија 1877. године), као и мањи део преписке.

Теме предавања су следеће: 1. Приступ у архитектуру, 2. Класична архитектура, 3. О српском сликарству, 4. О фундарању, 5. Грађевинске конструкције, 6. Конструкције од камена, 7. Конструкције од гвожђа, 8. Статика, 9. Теорија сводова, 10. Кровови, 11. О јавним и приватним зградама и 12. О болницама и касарнама.

Необјављени други део *Науке о грађи* садржи поглавља: 1. Дрвље — познавање дрвља, 2. Добијање дрвља, 3. Обрада дрвета, 4. Испитивање дрвета, 5. Конзервисање дрвета, 6. Конструкције од дрвета, 7. Статика дрвних конструкција, 8. Спојна средства, 9. Метали и 10. О завршним радовима.

Међу необјављеним радовима архитекте Милутиновића налази се и већа расправа *Техничка образованост у Србији* — први део: „Занатлијство у Србији“. У фонду се налази и оригинал текста *Закон о подизању јавних грађевина* из 1865. године (на 18 стр.) са потписима Михаила Обреновића и тадашњих министара, затечен овде вероватно стога што је Милутиновић од 1867. године, непосредно по повратку са школовања у Немачкој, био запослен као инжењер у Министарству грађевина.

Значај овог откупа, поред обogaћивања збирки Историјског музеја Србије, јесте и у могућности коришћења података и пружања помоћи онима који раде на заштити споменика културе и проучавању историјата Велике школе. Прецизност архитектонских цртежа Д. С. Милутиновића (после упоређивања са најновијим снимцима истих споменика) показује са колико се поверења овај материјал може користити и прихватити

као документација за конзерваторско-рестаураторске подухвате на споменицима у Србији.

Фонд Драгутина С. Милутиновића увећан је крајем 1972. године откупом његових студентских радова из времена школовања у Немачкој и откупом пројеката који су настали по повратку у Србију (пројекти за типске цркве у Србији, скице за пројекат Старог двора у Београду и др.), чиме је заштићена ова значајна оставина истакнутог професора Велике школе који је извео прве генерације српских архитеката.

Захваљујући поседовању овог фонда, Историјски музеј Србије намерава да започне припремање изложбе о делу архитекте Драгутина С. Милутиновића.

Љиљана Мишковић